

घवपाक, प्रवप.

2. वपा (von 2. वप्) f. 1) *Aufwurf* —, *Haufen der Ameisen*: वल्मीकवपौ TS. 5, 1, 2, 5. TBr. 1, 1, 2, 4. ऀCV. Ça. 3, 10, 23. Çat. Br. 6, 3, 2, 5. KAUC. 8. — 2) *Höhlung, Loch* AK. 1, 2, 1, 2. H. 1364. H. a n. MED. HALĀJ. 3, 2. Vgl. मन्हावप.

वपायिका f. = ऋ° सुÇa. 2, 121, 8.

वपौवत् (von 1. वपा) adj. mit einer Netzhaut versehen, — *umwickelt* u. s. w.: वपावत् नानिना तपत्तः RV. 5, 43, 7. VS. 20, 37. Çat. Br. 13, 7, 4, 9. KĀTJ. Ça. 24, 2, 5. Schwerlich richtig in RV. 6, 1, 3; vgl. ebend. 2, 5. वपिल (von 2. वप्) m. Vater UNĀDIK. im ÇKDr.

वपु f. N. pr. einer Apsaras MBh. 1, 4819. MĀRK. P. 1, 42. fgg. Vgl. वपुम् — प्रूरास्थिवपु MBh. 7, 661 fehlerhaft für प्रूरास्थिचय, wie die ed. Bomb. liest.

वपुन 1) m. Gottheit ÇABDAR. im ÇKDr. — 2) n. knowledge WILSON. — Fehlerhaft für वपुन.

वपुर्धर (वपुम् + धर) adj. 1) Schönheit besitzend, mit Schönheit ausgestattet MBh. 13, 2823. — 2) verkörpert, leibhaftig: तपस् BHĀG. P. 2, 18, 29.

वैपुष (von वपुम्) 1) adj. (f. ई) = वपुम्. अस्या न चित्रा वपुषीव दर्शता RV. 10, 75, 7. — 2) f. आ = कृवुषा (?) BHĀVAPR. im ÇKDr. — 3) n. वपुषाय so v. a. वपुषे zum Wunder, wunderbar zu schauen: (होतारम्) रथं न चित्रं वपुषाय दर्शतम् RV. 3, 2, 15.

वैपुष्टम (superl. von वपुम्) 1) adj. überaus wundersam, — schön AV. 5, 5, 6. — 2) f. आ a) Hibiscus mutabilis Lin. GAṚĀDH. im ÇKDr. — b) N. pr. der Gattin Ganamegaja's MBh. 1, 1809. fgg. 3838. HARIV. 11236. 11243.

वपुष्टर s. u. वपुम् 1).

वपुष्मत् m. N. pr. eines Fürsten von Kuṇḍina MĀRK. P. S. 656, Z. 6. aus metrischen Rücksichten वपुष्मत् st. वपुष्मत्.

वपुष्मत् (von वपुम्) 1) adj. a) von schöner Gestalt, schön; von Personen M. 7, 64. MBh. 1, 1149. 7695. 3, 16755. 13, 3862. R. 5, 2, 5. 7, 41, 19. VARĀH. BRH. S. 2, S. 3. 69, 15. MĀRK. P. 60, 1. 98, 5. 132, 47. von Leblosem: मञ्जवट HARIV. 4333. कृत् 10933. गिरि 12392. विमान R. 2, 64, 18. — b) verkörpert, leibhaftig: पुण्यमंचय KĀ. 2, 56. — 2) das Wort वपुम् enthaltend AIR. Ba. 5, 6. — 2) m. N. pr. a) eines zu den Viçve Devāḥ gezählten göttlichen Wesens HARIV. 11342. — b) eines Sohnes des Prijavrata VP. 162. 198. MĀRK. P. 53, 18. 26. — c) eines Fürsten von Kuṇḍina MĀRK. P. 134, 53. 57. 135, 9. — 3) f. वपुष्मती N. pr. einer der Mütter im Gefolge Skanda's MBh. 9, 2629.

वपुष्य (von वपुम्), ऀर्व्यति etwa sich wundern, bewundern: देवमौ अ-मिं जनिमन्वपुष्यन् RV. 3, 1, 4. समनेव वपुष्यतः कृणवन्मानुषा युगा 8, 51, 9.

वपुष्य (wie eben) adj. wundersam, wunderbar schön: सुधृष्टमे वपुष्ये न रोदसौ RV. 1, 160, 2. (अग्निः) रोहिदस्यो वपुष्यो विभावा 4, 1, 8. 12. 5, 1, 9. oxyt.: वपुर्वपुष्या संचतामियं गोः 4, 183, 2.

वैपुस् UNĀDIS. 2, 118. 1) adj. wundersam, bes. wunderbar schön: परि वामस्या वपुषः पतंगा वपौ वक्तु RV. 1, 118, 5. स मे वपुष्कृदपदस्त्रिनोर्धौ रथौ विरुक्ताम् 6, 89, 5. तदिन्मे कृत्सहपुषो वपुष्टरम् allerwunderbarst 10, 32, 3. 9, 77, 1. देवानां श्रेष्ठं वपुषामपश्यम् 5, 62, 1. स्वर्षदृभि मा वपुर्द-शये निनीयात् 7, 88, 2. Agni 8, 19, 11. 58, 13. इदं वपुर्निर्वचनं जनासः das

ist eine erstaunliche Rede 5, 47, 5. compar. वैपुष्टर AV. Pañt. 2, 83, Schol. इन्द्रस्य वपुषो वपुष्टरः RV. 9, 77, 1. 10, 32, 3. वपुष्टर betont 2, 3, 7 vielleicht nur aus Anlass des parallel stehenden विडुष्टर. superl. वपुष्टम s. bes. — 2) n. a) Wunder, Wundererscheinung; ungewöhnlich schöne Erscheinung oder Gestalt, species NAIGH. 3, 7. पुपुषतः सर्वपसा तदिदपुः RV. 1, 144, 3. श्रिये सुदशो वपुस्य सर्गाः 4, 23, 6. 44, 2. 6, 44, 8. वपुर्न तच्चिकितुषे चिदस्तु 66, 1. 8, 46, 28. दर्शत 7, 66, 14. 10, 140, 4. कृत्ते-भिरुक्ताषा रूशद्विर्वपुर्भिरा चरतो घन्यान्वा 1, 62, 8. 3, 1, 8. 18, 5. 39, 3. 53, 9. नाना चक्राते पुष्याश्च वपुषि तेषामन्यदेवते कृत्तमन्यत 11. पुरुषा 14. 87, 3. 4, 7, 9. AV. 5, 1, 2. 8. 6, 72, 1. dat. वैपुषे zum Wunder, wunderbar zu schauen (wie θαῦμα ἰδέσθαι bei HOMER): चित्रैरङ्घ्रिभिर्वपुषे व्यञ्जते RV. 1, 64, 4. 119, 5. 4, 23, 9. प्र वा वपुषे वपुषे ऽनु पतन् 6, 63, 6. 5, 33, 9. 73, 3. बह्विध्या तद्वपुषे धायि दर्शतं देवस्य भर्गः 1, 141, 1. स्वर्षा चित्रं वपुषे विभावम् 148, 1. — b) schönes Aussehen, Schönheit; = शस्ताकृति H. a n. 2, 591. MED. S. 33. = भव्याकृति Viçva bei UGĀVAL. शिवमापुर्वपुरना-मपम् ÇĀṆKA. GAṆJ. 6, 6. Hierher etwa auch VS. 30, 14. बिभर्षि परमं वपुः MBh. 3, 2583. लेभे स्वकं वपुः 2997. वपुषा युक्तः 13, 2819. वपुषाम्प्रोप-मा 2816. वपुःपुत्रधनाद्या HARIV. 7881. MBh. 3, 2146. 3059. दिव्य° R. 1, 1, 54. Spr. 703. KATHĀS. 4, 42. सुÇa. 1, 378, 17. ÇĀK. 16. WEBER, RĀMAT. UP. 286. (रथम्) जाञ्जत्यमानं वपुषा R. 6, 19, 49. क्षत्रमाना तथात्यर्थं द-धार परमं वपुः (सभा) MBh. 2, 81. चान्द्रमस 12, 9083. — c) Aussehen, Gestalt: (रासभः) दर्शयन्दाहृषां वपुः Spr. 5254. बुद्धवपुर्धारिन् LA. (III) 86, 12. कृत्वा श्येनवपुः KATHĀS. 7, 89. लिखितवपुषौ शङ्खपत्रौ MBh. 78. अति-वृष्टेन लोकस्य विद्वपमभूदपुः HARIV. 3907. परिघः क्षत्रजतत्यवपुः VARĀH. BĀH. S. 30, 25. वपुषान्वितः eine best. Gestalt habend, deutlich sichtbar 26. — d) Natur, Wesen: अष्टानां लोकपालानां वपुर्धारयते नृपः M. 5, 96. तत्रप्रद्ववपुर्जातु रूपो नाम प्रजापते 10, 9. 12, 26. — e) Leib, Körper AK. 2, 6, 2, 21. H. 564. H. a n. MED. HALĀJ. 2, 355. 373. Viçva a. a. O. दीप्य-मानः स्ववपुषा M. 2, 232. मानुष MBh. 1, 5974. 3, 2798. मलसमाचित 2704. सुÇa. 2, 138, 10. ÇĀK. 17. 38. RAÇH. 2, 18. 47. कुक्कीभूत Spr. 4965. वपु-र्सलोद्गमः स्वेदः ŚĀH. D. 63, 5. वपुषि तनुता DHĀRTAS. 72, 10. मृषालगौरि° VARĀH. BĀH. S. 58, 36. 64, 1. स्त्री° BĀH. 18, 2. 24, 1. धूसरतामवपुषी adj. f. KATHĀS. 2, 51. einer Wolke MBh. 15. 33. 61. सिन्धोः Spr. 419. — f) Wasser NAIGH. 1, 12. — g) N. pr. einer Tochter Daksha's und Gattin Dharma's VP. (II) 1, 109. MĀRK. P. 80, 21. 27. — Vgl. पूर्ण°, मेघ°.

वपुस्मात् adv. von वपुम् AV. Pañt. 2, 83, Schol.

वपौदर (1. वपा + उदर) adj. fettleibig (ŚĪJ.): Indra RV. 8, 17, 8.

1. वपुर्दर und वैपुर्दर (von 1. वप्) nom. ag. Scheerer RV. 10, 142, 4. AV. 8, 2, 17. TBr. 1, 5, 8, 3. ऀCV. GAṆJ. 1, 17, 16. PĀN. GAṆJ. 2, 1.

2. वपुर्दर (von 2. वप्) nom. ag. 1) Stemann MED. I. 53. M. 3, 142, 9, 54. MBh. 13, 4314. MUDRĀR. 2, 8. — 2) Befruchter, Erzeuger, Vater TĀIK. 2, 6, 7. H. 556. MED. HALĀJ. 2, 349. Vgl. प्रख्यातवत्क. — 3) m. = क-वि GAṚĀDH. im ÇKDr.

वपुर्व्य (wie eben) adj. zu säen: यथा बीजं न वपुर्व्यं पुंसा परपरिग्रेहे M. 9, 43. तत्र विद्या न वपुर्व्या 2, 112. n. impers.: आपुष्कामेन वपुर्व्यं न जा-तु परयोषिति 9, 41.

वप्य and वप्यक m. N. pr. eines Fürsten LĪA. II, 34. fg. Journ. of the Am. Or. S. 6, 518.